

Kako pišejo . . .

»Jutro« si je prisvojilo metodo ljudi kosmate vesti: če si kaj zagrešil, laži in zanikaj. JNSarji — ali kakor koli so bili prej poimenovani — so storili nad slovenskim ljudstvom velik politični in gospodarski zločin, ko so ga vklebili v spono beogradskega centralizma. Ker se upravičeno bojijo, da bi se politično osvobodeno in samostojno slovensko ljudstvo nad JNSarskim izdajstvom maščevalo, so ponudili

njegovo usodo Zagrebu, ki naj bi prepričal, da ne bi udarci slovenskega ljudstva prehudo padali po grešnih JNSarskih hrbtih. Kako pa se »Jutro« za slovensko samoupravo navdušuje, dokazuje njegovo iskanje in drobljenje navideznih razlogov, ki bi naj govorili zoper gospodarsko in finančno samostojnost Slovenije. Kje je torej laž in hinavščina doma?

Novice

Nesreče

Delavca zadel kos železa v prsa. V strugarni železniških delavnic v Mariboru je odletel s stružnice težek kos železa in je z veliko silo udaril v prsa 27 letnega Pavla Semenč, katerega so prepeljali reševalci v bolnišnico.

Pri metanju si zlomil nogo. Janez Šprah, 23 letni dninar iz Podlehnik pod Ptujem, je preizkušal svojo moč ter spretnost na ta način, da se je metal s svojim prijateljem. Šprah pa je pri metanju tako nesrečno padel, da si je zlomil nogo.

Razne prometne nesreče. V Hočah pri Mariboru je povozil neznan tovorni avtomobil 44 letnega viničarja Jožefa Zamzeja iz Radvanja v mariborski okolici. Viničar je šel kraj volov ob vozu, ko je privozil mimo tovorni avto, ga podrl in šel čez njegove noge ter mu jih zlomil. Brezobziren avtomobilist je po storjenem dejanju pobegnul ter pustil ponesrečenega viničarja ležati sredi ceste. — V Krčevini pri Mariboru je padel s kolesa ter si razbil glavo, da je obležal v nezavesti, 26 letni soblikar Mirko Vuzem iz mariborske Vojšniške ulice. — V okolici Maribora je zašel pod avtomobil delavec Franc Vinđiš, kateri je dobil nevarne poškodbe in hud pretres možganov. — Na strmi cesti

ob Dravi je padel 73 letni posestnik Janez Žolger iz okolice Makol pod voz, kojega kolesa so mu zlomila več kosti. Našteti ponesrečenci so se zatekli po zdravniško pomoč v mariborsko bolnišnico.

Drevo ubilo 70 letnega delavca. V Ceršaku ob Muri gradi tamošnja tovarna novo cesto. Pri skupini delavcev, katera podira drevje, je bil zaposlen tudi 70 letni delavec Friderik Jager iz Ceršaka. Izpodsekano drevo je padlo na Jagra in ga je tako hudo poškodovalo, da je par minut po nesreči umrl.

Obstreljen ženin. Jožef Kamenšek, 22 letni km čki dninar iz Velike Lipoglave pri Ločah, se je vračal od poroke. Na povratku so napadli svate psi nekega posestnika. Ker so se skušali napadeni obraniti popadljivih živali, je začel lastnik psov iz samokresa streljati proti svatom. Nesreča je hotela, da je zadela krogla ženina v desno stran prsi in ga nevarno ranila.

Mlad kočevski voznik in družinski oče smrtno ponesrečil. Franc Hutter, 30 letni kmet in voznik s Hriba pri Koprivniku na Kočevskem, je čisto blizu svojega doma iz nepojasnjenega vzroka strmoglavil s parom konj ter vozom v občestni prepad. Hutterja so našli drugo jutro utvegga z zlomljeno hrbtenico, konja pa nista imela hujših poškodb in so ju odgnali do-

mov. Smrtno ponesrečeni zapuščala ženo ter dva otroka.

POŽARI

Na Hajdini pri Ptuju so doživeli v eni noči kar tri požare, ki so uničili tri domačije. Goreti je začelo okrog polnoči pri posestniku Jakobu Cafuta na Sp. Hajdini. Komaj so domači in ptujski gasilci ogenj zajezili in so se gasilci iz Ptuja odpeljali, je bil v ognju dom Franca Sitarja, nekoliko proč od Cafutove domačije. Od Sitarja je preskočil ogenj še na gospodarsko poslopje posestnika Franca Megličarja. Omenjenim trem posestnikom je vpepelil ogenj s poslopji tudi živež, krmo ter orodje. Škode je za četrto milijona in je le delno krita z zavarovalnino. Hajdina je bila letos obiskana od 15 požarov. Vsi so prepričani, da imajo Hajdinčani v svoji sredini pekleno zlobnega požigalca.

V Saveh pri Sv. Tomažu pri Ormožu je pogorelo 40.000 din vredno poslopje posestniku Antonu Šnajderju.

V vasi Skorba pri Ptuju je vpepelil ogenj gospodarsko poslopje posestniku Jerneju Kolariču. Hišo so rešili. Škode je 35.000 din. Kolarič je tem huje udarjen po požarni nesreči, ker je pogorel pred tremi leti.

V Gomili pri Središču je zgorela 25.000 din vredna domačija posestniku Jožefu Kovačiču. Nesreča je za pogorelca tembolj občutna, ker so zgoreli vsi spravljivi pridelki ter precej orodja.

Razne novice

Pogojni izpust kaznjencev. Iz mariborske kaznilnice je bilo pogojno izpuščenih 15 kaznjencev. Med temi sta dva, ki sta že bila obsojena na smrt, a pozneje pomiloščena. Dva od izpuščenih sta bila obsojena na 20 let, dva pa na 15 let.

Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, zaradi česar imajo vrenje v želočcu in črevih, pospešuje se temeljito čiščenje celokupnih prebavil s čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite zjutraj na tešče. Z uporabo »Franz-Josefove« grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči zaradi zapeke, obenem se pa doseže tudi boljši tek.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.483, 25. V. 35.

V mrežah greha

Zvečer se je utrujen in obupan vrnil v zavod Naše Gospe, da bi Alojziji poročal o svojem neuspehu. Medtem ko je čakal nanjo v govorilnici, je prišla sestra Benigna in ga vprašala, kaj je dosegel.

Ko ji je potožil, je odvrnila sočutno:

»Ljudje so trdi. Jaz bi vedela za en izhod, če boste z njim zadovoljni. Cerkovnik cerkve svetega Jožefa je star in potrebuje pomoč. Ali bi hoteli prevzeti to mesto, dokler ne najdete kake boljše zaposlitve? Plača sicer ne bo velika, a tudi delo ne bo težko. Razmišljajte o stvari in mi jutri sporočite.«

Stefan je ponoči razmišljal o sestrični ponudbi. Naslednjega jutra je povedal sestri, da sprejme službo. Sestra mu je nato povedala, da bo dobil petnajst dolarjev mesečne plače in brezplačno hrano v zavodu.

Stefan je bil zadovoljen s službo. Morda bi pri kakem šternovem znanцу dobil boljšo službo, a zdelo se mu je, da se nikjer ne bi počutil tako srečnega. Ob jutrih je odpiral cerkvena vrata in jih zvečer, po odhodu zadnjega vernika, zapiral. Pometal in čistil je cerkev. Bil je tako rekoč varuh in oskrbnik tistega mesta, ki si ga je Kristus izbral za bivališče. Vsak dan je bil pri sveti maši in svetem obhajilu. Ob vsaki uri je mogel iti na obisk v cerkev, kjer je v tihih molitvi govoril z Jezusom. Tako se je še bolj približal Bogu. V njegovo varstvo so bile izročene tudi dragocene svete posode in obleke. Cerkev sv. Jožefa mu je postala drugi dom, bližji od tistega trenutka, ko

mu je Alojzija povedala, da je v njej srečala prvič njegovo mater in gospo Dugan.

Sobico je imel v sosednji ulici. Uredil si jo je skromno, stanu primerno. Dasi plača ni bila velika, mu je denar vendar preostajal. Tega je razdajal v cerkvene namene in revežem. V sobici je večkrat razmišljal in je vsak dan na novo ugotovil, kako je človek srečen, če je prost. Lahko stori, kar hoče.

Včasih je bil kljub tej ugotovitvi pobit. Ob takih prilikah mu ni bilo za delo. Zdelo se mu je, da je ves svet velika ječa. Nekega večera je bil ravno v takem razpoloženju, ko je zagledal Alojzijo, ki je šla iz cerkve. Hitel je za njo. Nato je je spremljal proti zavodu. Spotoma se je vdal misli, ki se je nenadoma rodila v njegovi glavi, in je prosil Alojzijo, naj postane njegova žena.

Ko je dekle odkimalo, je dejal:

»Ne zaslužim mnogo, toda če bi za vas moral delati, bi vse storil.«

Skoraj iste besede je govoril pred dvanaestimi leti Nini. Ko se je spomnil na to, je sramežljivo povsil oči.

»Stefan, pustiva to,« je resno dejala Alojzija. »Vem, da bi bila zadovoljna ob vaši strani, toda mislim, da se ne bom mogla. V zavodu vršim tako delo, ki ga kdo drugi ne bi mogel tako opraviti. Razen tega pa sem se tako privadila življenju v zavodu, da ga skoraj ne bi mogla prepuščati. Najraje bi postala redovnica, toda sestra Benigna ne pusti. Pravi, da sem ji v večjo korist, če ostanem v svetu.«

Mož, ki je imel smolo.

Neki nepoklicani ribič je imel v okolici Hamburga posebno smolo. Sprva je imel sicer srečo, kajti našel si je iz nekega potoka lepo število živahnih postrvi. Ko se je pa hotel z njimi vrniti domov, je ugotovil, da mu je nekdo med tem ukradel kolo. Ves ogorčen je odšel do najbližje orožniške postaje in javil tatvino. Ko je poveljnik postaje zagledal v njegovih rokah lovilne priprave in postrvi, si je izmislil, da ga je tako mimogrede poprašal za ribarsko dovoljenje. Tega mož seveda ni mogel pokazati in tako so mu naložili še občutno globo za prepovedano ribarenje.

Morski volkovi

Morski volkovi so umrlili že nešteta človeška življenja. Popolnoma v

Obžalovanja vredni slučaji

Motorno kolo ukradeno. Gostilničarju Ivanu Purgaju z mariborskega Glavnega trga je ukradel nekdo izpred Marijinega spomenika na Glavnem trgu 8000 din vredno motorno kolo.

Vlom v stanovanje posestnika. V Novi vasi pri Mariboru je bil izvršen vlom v stanovanje posestnika Leopolda Lorbeke. Vlomilec je vdrl najprej v verando, iz katere je prišel v kuhinjo. Tam je našel ključke za ostale sobe stanovanja, iz katerega je pokradel perilo in razno zlatnino, kakor žensko uro z verižico, uhane, več prstanov in broš ter dve denarnici s 140 din gotovine. Napravil je skupno 4000 din škode. Po vladu je vse skrbno zaklenil za seboj ter vzal ključke s seboj, tako da so morali potem domači sami vlamljati, da so prišli v zaklenjene sobe.

Tat ukradel dva nahrbtnika z novo obleko in perilom. Maks Grgorič in Ernest Šmemic, oba tesarja iz Mozlja na Kočevskem, sta bila letošnje poletje zaposlena pri raznih stavbah v Mariboru. Pred odhodom domov jima je ukradel neznan tat nahrbtnika, ki sta bila polna nove obleke ter perila, katerega sta si reveža nabavila s težko prisluženim zaslužkom.

Dvojna kazen in škoda. Neki posestnik od Sv. Ane v Slov. goricah je bil dogovorjen z vinskimi trgovcem iz Maribora glede prodaje 1500 litrov vina. Financarji pa so pustili to vino preiskati. Preiskava je dognala, da je bilo vino zmešano s hruševcem ter šmarnico. Vino je bilo zaplenjeno in posestnik bo imel opravka še s sodiščem ter bo dvakrat kaznovan in oškodovan.

Vse pride enkrat na dan. Kakor smo že poročali, so spravili orožniki na varno vlomilsko in tatinsko družbo Janeza Kosa iz Cogetincev pri Sv. Antonu v Slov. goricah. Aretacija je razkrila marsikatero doslej zagonetno vlome in tatvine po Slov. goricah. Med drugim je zdaj pojasnjena tudi velika trikratna tatvina, ki je bila pred

VELIKA
BLASNIKOVA
PRATIKA
10 izšla
1940

trema leti izvršena pri posestnici Kristini Flajsinger na Grabonoškem vrhu. Tatinska kompanija je odnesla vse, kar ji je prišlo pod roko, tako nad 100 litrov vina, več steklenic žganja in bučnega olja, različno gospodarsko orodje in posodo. Vlomilci so tedaj povzročili občutno škodo tudi s tem, da so razsekali dvojna vrata v klet in sobo, nadalje so razdrli štedilnik in razbili železne plošče.

Po pretepu v bolnišnico. V Veliki Zimici pri Sv. Barbari v Slov. goricah je prišlo zadnje dni do hudega pretepa, v katerem sta obležala radi udarcev s kolom po glavi 34 letni hlapec Ervin Zdob in 19 letni posestniški sin Alojzij Hrašnik. Poškodovanca so odpravili v bolnišnico.

Nevaren zabodljaj v hrbet. Jožef Roškar, 28 letni čevljarški pomočnik iz Ženika pri Sv. Juriju ob Ščavnici, se je mudil v Golušaku. Na povratku proti domu ga je sunil neznanec z nožem v hrbet in mu ranil pljuča.

Posestniku ukradena konjska oprema. Pri Sv. Juriju v Slov. goricah je bila ukradena posestniku Juriju Pijavcu 3000 din vredna konjska oprema za dva konja.

Mlad tat kolesar. Orožniki iz Domžal na Kranjskem so vtaknili pod ključ 20 letnega mehaniškega pomočnika Leopolda Čmejc iz Ihana. Aretirani je v nekaj mesecih izmaknil devet koles, katere je predelal in jih prodajal.

Najden del ukradene monštranice. Iz župne cerkve v Zg. Besnici nad Kranjem je še neodkrit vlomilec in tat odnesel iz tabernaklja monštranico in kelih za obhajanje z Najsvetejšim. Del razbite monštranice

ce so našli te dni v skalni duplini v bližini Naklega pri Kranju.

Iz maščevanja pokvaril s petrolejem 25 hektolitrov mošta. Posestniku Francu Vintarju v Gor. Pirošici pri Sv. Križu na Dolenjskem je zllil nekdo iz maščevanja v sod s 25 hl mošta petroleja. Skvarjeni vinski pridelek je oškodovan Vintar prekuhal v žganje, ki pa prav tako smrdi kakor vino.

Izpred sodišča

Obsojen ubijalec. Letos so gradili iz Ruš proti Fali novo banovinsko cesto. Pri teh delih je bilo zaposlenih več delavcev iz Like. Ličani so bili pridno na delu, a ob nedeljah so popivali in bili v vinjenerstanju pravi strah za vse domačine. Pretepače in tuje izzivače so domači fantje pri neki priliki pošteno pretepli, kar je najbolj grizlo 23 letnega delavca Franca Zajca iz Ogulina. V nedeljo, 6. julija, je bil Zajc skupno s tovariši v gostilni na Fali in čakal na priliko, da se maščuje nad domačini. V to krčmo pa je prišel na povratku z Mariborskega tedna Jernej Lamprecht s svojo ženo in otrokom. V gostilni je vladalo navadno ozračje, ko so se pojavili falski fantje, ki so pa hoteli v oči gled napetosti mirno oditi. Ob odhodu domačinov se je zagnal med nje Zajc in je obklal z nožem dva, zatem pa je planil še v čisto nedolžnega Lamprehta, katerega niti poznal ni, ter ga je zabodel tako, da je napadeni družinski oče izdihnil vpricho žene in otroka. Ubijalec je bil v Mariboru dne 4. novembra obsojen na štiri leta in sedem mesecev strogega zaporu ter na plačilo mesečnih 150 din za nedoraslega pokojnikovega otroka.

Vse različne tiskovine

uročajte v

Tiskarna sv. Cirila — Maribor

redu je torej, da včasih tudi oni nekaj človeku povrnejo. Dejansko daje odrasel moraki volk, ki meri v dolžino kakšne tri metre, marsikaj uporabnega. Tu je omeniti predvsem dva in pol funta užitnih plavuti — vsaj za Kitajce —, uporabiti se da potem 150 do 200 zob, skoraj petino telesne teže morskega volka predstavljata olje in tolšča, in če je bila zverina prava, potem odpadeta še dve petini na meso, ki ga nasoljenega nikakor ni prezirati. Olje uporabljajo kot zdravilo. Japonci pa so odkrili, da se da izvrstno uporabiti za namazanje letalskih motorjev, ker ostane tekoče tudi pri 45 stopinjah pod ničlo. Neposled ne smemo pozabiti na kožo, ki daje zelo izvrstno usnje.

»Alojzija...«
»Kar se vas tiče,« ga je prekinila, »vem, da vam srce ne bo počilo od žalosti, če ne bom vaša žena.«
»Alojzija, vi se mi posmehujete!«
»O, ne!«
»Glejte, jaz vas spoštujem in bi si prizadeval, da bi bil dober mož!«
»Toda to zame ni dovolj. Nočem biti žena takega človeka, ki drugo ljubi.«
Štefan je ostrmel.
»Alojzija,« je zajecjal, »ali mislite, da še vedno ljubim Nino?«
»So ljudje, ki so zaljubljeni, ne da bi sami vedeli. Prepričana sem, da ste tudi vi med tistimi.«
»Potem pa naj bo, kakor želite!« je žalostno odvrnil Štefan.
Nekaj časa sta molčala. Potem se je oglašil spet Štefan:
»Jutri bo nedelja. Ali ne bi šla popoldne kam na sprehod?«
»Lahko, če hočete.«
Nato sta se poslovila.

Naslednji dan je bil zelo lep. Štefan je po popoldanskem blagoslovu v cerkvi vse uredil, nato je hitel v zavod po Alojzijo.

Pred zavodom je stal lep, nov avto. Ko je Štefan pri vходу pozvonil, je na drugi strani vrat zaslišal vesele glasove: enega moškega in več ženskih. Še preden so se vrata odprla, je v moškem glasu spoznal glas gospoda župnika Burkeja. Vrata so se

medtem odprla in Štefan je v lopi zagledal gospoda župnika, katerega so obkrožale sestra Benigna, Alojzija, gosa Dugan in nekaj drugih žensk.

»Štefan!« je veselo vzkliknil duhovnik, ko ga je zagledal. »Baš sem hotel iti po vas.«

Štefan je ves srečen stiskal župnikovo desnico. »Pripeljal sem se po vas, da bi vas peljal na sprehod. Rad bi se pobahal z avtom, ki mi ga je kupil gospod škof.«

Štefan je pogledal Alojzijo.
»O, zdi se mi, da imata skupen načrt!« se je ljubeznivo smejal duhovnik. »Nič ne de. Tudi gospodična lahko prisede. In tudi vi s. Benigna. Malo svežega zraka vam ne bo škodilo.«

S. Benigna je nekaj časa razmišljala. Nato je odvrnila:

»Naj bo! Redko se nudi tako ugodna prilika, kajne Alojzija?«

Ko je Alojzija odšla po odeje, se je na oglu oglašil drhteč, a vendar oster glas. Štefan je takoj spoznal, da ta glas ne spada k hiši, vendar pa se mu je zdelo, da ga pozna. Kmalu je zagledal lastnico tega glasu, staro ženico nizke postave.

»Popolnoma njemu podobno,« je godlo ženšče. »Ni dovolj, da bi sebe pobil do smrti pri kakem telegrafskem drogu, marveč s seboj hoče peljati kar celo kopico ljudi. Iz tega, da je on vsak hip pripravljen za polet v nebo, še ne sledi, da si tudi drugi tako želijo proč s te leno.«

(Datje sledi)